

# HAJDUFÖLD

**ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN**  
 Egy hónapra . . . 50 K Félévre . . . 220 K  
 Egy évre . . . 110 K Egész évre . . . 440 K  
**EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 2 KORONA**

**KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP**  
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap  
 Felsőfőszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

**SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL**  
 DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM  
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

## A politikai helyzet

A kormány felajánlotta lemondását a Kormányzónak, ami azt jelenti, hogy nyíltan is kitört a régóta lappangó kormányválság. Teleki ugyan igyekszik enyhíteni a helyzet komolyságát s humoros szójátékkal azt mondja a válságra: „nicht so gefährlich“, nem olyan veszélyes, — de mi nem tudunk együtt kacagni a kacagókkal s tulságosan profánnak találjuk a miniszterelnök akasztófahumorát. Mert hát miről is van szó voltaképpen? Arról, hogy a két kormányzópárt egyike bizalmatlanságot keltett a másikban maga iránt, mint hogy a királykérdésre vonatkozó közös megállapodás legutóbbi flagrán megsértése és kijátszása körül éppen a párt legexponáltabb vezető-emberei fejtettek ki kétség-telenül jelentős egyéni akciókat. A bizalmatlanság természetrajza pedig az, hogy nagyon nehéz elosztani és megváltoztatni. Eppen ezért nem tudunk tapsolni a miniszterelnöknek tréfálkozó kijelentéséhez s igazat adunk a kiszegapárnak, mikor azt mondja, hogy a nemzetgyűlés kötelessége az 1920. évi I. t. alapján a nemzetet hasonló meglepetésektől megóvni és komoly alkotmánybiztosítókkal megvédeni. Az egyéni akciók és puocsszerű erőszakos változások ideje egyszersmindenkorra végetért. A nemzet hite és bizalma teljes és esorbitatlan csak akkor lehet ismét kormányra iránt, ha még a látszata is megsemmisül annak, hogy befejezett tények elé állíthatják őt a kormányban, vagy a körül szerepet játszó egyének. A nemzetnek kizárólagos és szuverén joga határozni a jelene és jövője felett s ettől a jogától elútni helyrehozhatatlanul végzetes bűn volna. E pereben pedig úgy állunk, hogy megmenekültünk ugyan egy kellően nem is értékelhető katasztrófától, de nem tettünk semmit sem az irányban, hogy az ismétlődés lehetősége kizárassék és a vétkesek felelősségre vonassanak. Világos pedig, hogy enélkül a politikai helyzet sohasem jut el ahhoz a nyugvóponthoz, amely legelső és alapföltétele a konszolidációnak.

Válság tehát van, még pedig sokkal komolyabb, mint ahogy azt a miniszterelnök látja. Nem az a fontos ugyanis, hogy ő zokon veszi-e, ha menesztik, örül-e, ha marasztják, hanem az, hogy az eljátszott bizalmat, hogyan lehet biztosítani a kormány számára? Hogyan lehet megnyugtani a nemzetet a felől, hogy a közelmulthoz hasonló veszedelmes epizódok nem fogják többé megzavarni a megerősödés és feltámadás útját? Nem az a fontos, hogy Teleki vezeti-e a kormányt, vagy más, hanem az, hogy bárki vezeti, hasonlóan könnyelmű kísérleteknek egyszersmindenkorra elejét vegye. Nem sza-

bad még egyszer megtörténnie annak, hogy egy pár meggondolatlan fő türelmetlen szerepelni vágyása végzetes katasztrófa elé állítsa a nemzetet és elűsse őt attól a legszentebb jogától, hogy sorsa fölött rendelkezze.

A helyzet szignaturája a királykérdés volt a multban s kétségtelenül az a jelenben is. Amíg ez kellő megoldást nem

nyer, illetve amíg a nemzeti biztosítókat nem kap arra, hogy megkérdezése nélkül nem történik semmiféle lépés a sorsdöntő kérdésben, addig bizony aligha lehet szó nyugodt és zavartalan kormányzatról. Addig bizony mindig veszedelmeseknek kell látnunk a gyakori kormányválságokat, még ha maga a miniszterelnök mondja is, hogy nem azok!

## Hétfőn dől el a kormány sorsa

**A kiszegapárt csak hétfőn szövegezi meg memorandumát Vasárnap sorozatos kihallgatások lesznek a kormányzónál Teleki maradni fog?**

Budapest, ápr. 9. A részleges kormányválság megoldására irányuló tárgyalások elé a mai napon akadályok gördültek. A kiszegapárt tegnap esti értekezletén semmiképpen sem tudtak kivánságaik felett egységesen dönteni, ezért a végleges szövegezés munkáját az intéző-bizottság hétfő esti értekezletére bízták. A kiszegapárt kivánságainak teljesítésétől kívánja függővé tenni a kormányban való részvételét, tekintettel azonban arra, hogy feltételeiket csak hétfőn közlik. Teleki Pál miniszterelnökkel, a válságban döntés hétfő előtt már nem várható.

Arról értesülünk, hogy a kiszegapárti vezeték állást foglaltak. Teleki Pál gróf mellett, így a kormányban csak csekély változás lesz. Belügyminiszter Széchényi Viktor gróf, közlelmezési miniszter Moyer János lesz. Olyan hírek is vannak, hogy Hunzár Károly is benne lesz az új kormányban. Ezzel szemben más forrásból úgy értesülünk, hogy a kiszegapárt nagyrésze hallani sem akar Teleki Pál miniszterelnökségéről és szívesebben látná Bethlen Istvánt a kormányelnöki székben.

A Kormányzó a kiszegapárt állásfoglalása miatt további kihallgatásokat fog eszközölni. A képviselők és politikusok közül számosan kaptak meghívót vasárnapra a Kormányzónál történő audienciára. A Kormányzó hétfő estig döntést akar a válságban. A királykérdést továbbra is mellőzni fogják, illetőleg kikapcsolják, ugyszintén a királyutal kapcsolatos kérdéseket.

A kormány tagjai ma délelőtt folytatták a tegnapi félbeszakított minisztertanácsot. Teleki csak akkor nyújtja be lemondását, ha tárgyalásai nem vezetnének sikerre és utódjáról gondoskodás történt.

A Kormányzó a mai nap nem tartott kihallgatást, mert a miniszterelnökkel együttesen az országos tenyészállatvásár megnyitási ünnepélyén vett részt. Holnap, vasárnap sorozatos kihallgatások lesznek a Kormányzónál, épügy, mint a decemberi kormányválság idején.

Budapest, ápr. 9. A kiszegapárt állásfoglalásáról a keresztyén párt egyik vezető tagja a következőket mondotta:

— A kiszegapártnak a megegyezés tekintetében keresni kellene az érintkezést a keresztyén párttal s nem faire accompliet teremtenie. Azt a követelést illetőleg, hogy a számarányoknak megfelelő képviselőket nyervek, nem kell egyezkedni, mert az eddig is meg volt, a belügyi, igazságügyi, közlelmezési tárca eddig is a kezükben volt.

A külügyminiszternek, Grätz Gusztávnak a nemzetgyűlésen elmondott értékes beszéde csak erősítette pozícióját és semmi körülmények között sem szabad engedni, hogy beszéde legyen távozásának oka. A kiszegapártnak az a kivánsága alkotmányjogi kérdéseknek a pénzügyi kérdésekkel való párhuzamos tárgyalásra nem teljesíthető, mi csak azért som, mert nincs kész még a reform tervezet sem.

## Hegedüs Loránt a pénzkicserélésről és a szabadforgalomról

Budapest, ápr. 9. Hegedüs Loránt pénzügyminiszter a pénz kicseréléséről ezeket mondotta: — A pénzkicserélés lefolytatására irányuló kidolgozott terv megváltoztatásáról szó sincs. 5. százalék lesz a levonás a kicserélésnél. A régi pénzek két hétig az új pénzzel forga-

lomban lesznek, hogy a közönség megszokja őket. Vass József miniszter társammal kidolgoztuk a szabadforgalom tervezetét, amelynél semmi zavar sem lesz. A szabadforgalom életbeléptetésével egyidejűleg a kiviteli illetékek díját felemeljük.

## IV. Károly Spanyolországba megy?

Bécs, ápr. 9. A svájci szövetség tanács tegnapi ülésén elhatározta, hogy IV. Károly svájci tartózkodását nem köti határidőhöz. Mindennek dacára valószínűnek tartják, hogy IV. Károly Spanyolországba utazik.

Bern, ápr. 9. IV. Károly azt a szándékát nyilvánította, hogy állandóan Svájcban akar tartózkodni.

Budapest, ápr. 9. A hollandi kormány IV. Károly utazására való tekintettel Vilmos német császár és a trónörökös örzését megszigorította.

## Befejezték a hadikölcsönök nosztrifikálását

Budapest, ápr. 9. (N. St. t. j.) Budapestről jelentik, hogy a hadikölcsön kötvények nosztrifikálására megállapított határidő a mai nappal lejárt.

A pénzügyminiszter újabb határidő meghosszabbítást nem engedélyez.

Az eddigi megállapítások szerint 3-2 milliárd kor. értékű hadikölcsön kötvényt nosztrifikáltak. Összesen 9 milliárd lesz most Magyarország hadikölcsönkötvény tartozása.

## Milyen is a magyar béke?

### A trianoni békeszerződés ismertetése

A magyar békének esu'olt trianoni erőszak okmányról csak nagyon keveset tud a magyar föld népe, pedig neki kellene azt első-sorban és legjobban ismernie. Hisz nem a kormányt, nem a politikusokat, hanem az egész magyar népet sújtja porba és teszi koldussá a trianoni békeszerződés, melynek kegyetlenségét alig egy hónap leforgása után érezni fogja a magyar gazda, munkás, tisztviselő, kereskedő és iparos egyaránt. A bajnok iskoláikban kötelező tantárgyként tanítják a versaillesi békeszerződést, hogy a német gyalázatot beleoltsák, belovássák a jövőbe nemzedék lelkébe, s egy percre se engedjék feledtetni vele: mivel tartozik a nemzeti becsületnek?

A magyarnak is tudnia kell, mi sors vár rá, ismernie kell azt a „békeszerződést“, mely hosszú évtizedekre elvágja előle a fejlődés és boldogulás útját!

A trianoni békében ezeréves házáuk területének, több, mint kétharmadrésztől raboltak meg bennünket ellenségeink, s 325 ezer négyzetkilométernyi területünköt alig hagytak meg nekünk 100 ezret. Husz millió állampolgárunkból 9 milliót hagytak meg, s az elszakított 11 millióból közel 4 millió szinmagyart vertek alacsonyabb fokú kultura pilléneibe.

Elvették tőlünk a Bácskát és a Bánságot, minek következtében a békebeli 60—65 millió métermáza gabona helyett 15—20 millió terem Magyarországon mindössze. Ezzel legfőbb kivételi cikkünktől fosztottak meg bennünket, s ma nincs mit adjunk ruháért, csizmáért, gépért a külföldnek. Erdőink kilenczted részét adták oda ellenségeinknek. Szarvasmarha állományunknak kétharmadát, sertéselneknak felét, lovainknak több mint felét, juhállományunknak pedig háromnegyed része jutott idegen kézbe. Pedig csak szarvasmarhából és sertésből közel 300 millió korona értéket adtunk el békében jó pénzért szomszédainknak.

Mezőgazdasági iparunkat teljesen megnyomorította a trianoni béke. Malomiparunk pang, mert nincs mit őrlnie, cukoriparunk, mely a békében hatalmas exportra dolgozott, ma alig tudja saját szükségletünket ellátni, szesztermelésünk pedig ugyszólván semmi. Dohánygyáraink felét vették el, de dohánytermő vidékeinknek 80 százaléka jutott idegen kézbe. Keményítő gyárainknak még fele sem maradt nálunk, bőriparunknak, szövő és fonógyárainknak felét elvesztettük. Sóbányánk nincs többé. Vasiparunk életképtelen, mert vasércbányáinkat mind elvették tőlünk.

Ilyképen kivételünk, mely békében óriási összegeket juttatott az országnak, ma ugyszólván semmi, annál jobban megnövekedett azonban behozatali szükségletünk. Gabonánk, szarvasmarhánk, sertésünk, fánk, cukorunk, dohányunk és bőrünk most magunknak sem elegendő, ellenben még a réginél is többet kell behoznunk vasáruból, gépből, pamutból, papirosból, fűvegből, nyersvasból stb. **Ez az oka valutánk értéktelenségének és itt van meg az összefüggés a haza megcsönkítése és a rettenetes drágaság között.**

De nemcsak mindennapi kenyerünket vette ki szánkából a trianoni békeszerződés, hanem egész sor olyan intézkedéseket is tartalmaz, amelyek Magyarországot az ántant tehetetlen szolgáljává és alárendeltjévé teszik. Kereskedelmi és vámpolitikánk önállóságát elrabolták, hadseregünket megsemmisítették, s csak 35 ezer főnyi drága zsoldos hadsereg tartását engedélyezték. **És elismertették velünk, hogy mi okoztuk a háborút, tehát kötelesek vagyunk a háború költségeit és terheit viselni.**

Nekünk kell visszafizetnünk az ellenséges államok által fizetett vagy fizetendő rokkant- és hadiözveggyi nyugdíjakat, hadisegélyeket, térítéseket stb. (Mikor még a magunkét sem tudjuk fizetni!) Meg kell fizetnünk az egyesek vagyonában okozott károkat. Vissza kell térítenünk minden sarcot, adót stb., amelyet ellen-

séges földön kivetettünk. Nekünk kell fizetnünk a bennünket megszálló hadseregek, tehát az oláh sereg teljes költségeit is, az emberek és állatok élelmezését, a ruházatot, felszerelést, zsoldokat stb.

Annak az összegnek a nagyságát, amelyet ilyen módon fizetni tartozunk, majd 1921. évi május hó 1-én fogjuk megtudni, mert ettől az időponttól kezdve kell 30 esztendőig, vagy ha erre képesek nem vagyunk, beláthatatlan ideig jóvátételi tartozásunkat törleszteniünk. Az összeg után kamatot is kell majd fizetnünk, még pedig az 1921—1925. évekre 2½%-ot, azon-  
tul 5%-ot és 1% amortizációt.

**Az összeg nagyságát, a fizetési módozatokat egy szövetségi bizottság, az ugynevezett Jóvátételi Bizottság fogja megállapítani.**

**A bizottságban mi nem vagyunk képviselve, csak ellenségeink.**

A bizottság minden jóvátételi kérdésben végső fokon dönt, egyszerű szavazati többséggel, azonban ha Magyarország részére valamelyes könnyítésekről van szó, (haladék, kamatengedély stb.) akkor egyhangú határozatra van szükség. Tehát ha egyetlen tagja a bizottságnak, akár Románia, akár a délamerikai Uruguai köztársaság tiltakozik ellene, a bizottság nekünk semmiféle engedményt nem tehet.

**A bizo tság tejhatalommal van felruházva a magyar néppel és a magyar kormánnyal szemben. A legmesszebbmenő ellenőrző és végrehajtó hatalom.**

A bizottság f. évi május 1-től kezdve időnként megvizsgálja Magyarország jövedelmeit és teljesítőképességét. Joga van minden gazdasági és pénzügyi dolgunkba betekinteni. Egyszóval a legteljesebb gondnokság alá vagyunk helyezve.

**A bizottság költségeit mi fizetjük.** Hogy fogalmat alkothassunk magunknak, hogy ez a kötelezettségünk milyen óriási pénzügyi megterhelést jelent számunkra, az Ausztriába küldött ugyanolyan összetételű Jóvátételi Bizottság és hasonló reparációs bizottságok egy évi költségeire utalunk, amelyek az elmúlt esztendőben közel 4 milliárd koronát tettek ki.

A pénzben lerovandó jóvátétel mellett még természetben való szolgáltatásokkal is sújt bennünket a békeszerződés.

**Magyarország kötelezi magát, hogy gazdasági erőforrásait közvetlenül az entente hatalmak háboruban elpusztult területein k helyreállítására fogja felhasználni, még pedig abban a mértékben, amint azt majd ők megállapítják.**

At kell adnunk minden magyar iparüzemben, vagy vállalatokban található gépek, vasuti anyagok, felszerelések és egyéb, a kereskedelmi forgalomban található hasonló árucikkek 30%-át.

A szükséges anyagokat, u. m.: kő, téglá, fedőeserép, épületfa, fűtőgépek, butorok s b. megállapítandó mértékben Magyarország fogja az elpusztított területek újjáépítése céljából termelni, gyártani és szállítani.

Marhaállományunk megállapítandó részét

## Debreceni találmány a tüdővész ellen

Az emberiség sorsára szinte beláthatatlanul áldásos hatású találmánnyal kísérletezik hetek óta Széll Kálmán dr városi tisztviselő orvos a városi kórházban. Széll Kálmán Sztankay Aba dr gyógyszerésszel együtt hosszas kísérletezés után szérumot készített a tüdővész ellen. A kísérletek eddig kitűnő eredménnyel jártak.

Orvosi körökben a kísérletekről a következőket mondták munkatársainknak:

— Ezzel a szerrel már régebb idő óta kísérleteznek, azonban eredményt alig tudtak elérni, mert a szer előállításában közben, elvesztette gyógyhatásának nagy részét. Most Sztankay dr-nak sikerült olyan előállítási eljárást találnia, amely egyáltalán nem csökkenti a szer hatását. Az egész eljárás Sztankay dr-nak a

„gyors elég“ címén szintén át kell majd adnunk a békeszerződés életbelépésétől kezdődő három hónapon belül.

A szerződés Magyarország összes birtokaira és bevételi forrásaira **elsőbbségi zálogjogot biztosít a szövetségeseknek.**

Sem a magyar kormány, sem a magyarok 1921 május 1-ig aranyat nem vihetnek ki, arany fölött nem rendelkezhetnek.

Az entente tehát ugyszólván **lefoglalja összes vagyonunkat.**

Államadósságaink jókora része, amelyet még a nagy Magyarország vett fel, a Csonka-Magyarországot terheli.

A békeszerződésből folyó készpénztartozásunkat osztrák-magyar aranykoronákban fogják meghatározni. A hitelezők választására biz-  
zák azonban, hogy milyen pénznemben követeljük ezt majd tőlünk.

**A valutakülönbségek óriási terhet tehet nekünk kell viselnünk.**

Az átengedendő területeken lévő összes magyar államvagyon, koronajóságok, iskolák, kórházak stb., valamint a községek és más autonóm helyi hatóságok birtokai a terület-szerző államok (tehát a csehek, oláhok és szerbek) tulajdonába mennek át.

Nagy jelentőségű engedményeket kell tennünk **forgalmi szempontból is a szövetségeseknek**, különösen a bennünket megrabáló szomszédoknak — viszonyosság nélkül. Joguk csak nekik van — mindenhez; nekünk csak kötelezettségeink. Csak kötelezettségeket vállalunk magunkra ebben a „szerződésben“, terhetek, hogy a magunk munkájával könnyítsük meg az ő boldogulásukat.

Az elszakított magyar területen lévő vasut vonalakat, építményeivel és telepeivel, azok felszerelésével és az azokhoz tartozó kocsiparkkal együtt jó állapotban kell átadnunk.

Csehország a Csata és Losonc közötti vasuti vonalon, Románia pedig a Nagyszalontát Araddal összekötő vonalon jogot nyer arra, hogy magyar területen keresztül saját személyzetrel és mozdonyval vasutakat járathasson 15, illetőleg 10 esztendőig.

A csehek óhajára ki kell bővítenünk a pozsony-nagykanizsai vasuti vonalat, hogy derék szomszédaink jobb összeköttetéshez jussanak dél felé, Fiume és Prágerhof irányába.

Kötelezzük magunkat, hogy — „tekintettel a Cseh-Szlovák állam földrajzi helyzetére“ (!!) — évi minimális illeték fizetése fejében közvetlen táviróvonalakat fogunk számukra magyar területen berendezni és fenntartani.

Ez tehát a „béke“, amellyel a szövetségesek Magyarországot koldusbotra juttatják. Vésse ki-kiki jól emlékeztetése minden pontját, amellyel bennünket sújt.

Ismerjük és ismertessük mindenütt ezt a békét, hogy felrázzuk vele a még közönybe burkolt lelkeket is!

**Ellenségeink halálos ítéletül szánták ezt nekünk bennünket azonban össze kell, hogy forrasszon törekvéseinkben, a cél kitűzésében, a jövőért való munkálkodásunkban, az élni akarás minden energiájával! Kell hogy a trianoni béke legyen az a szétfórhatatlan kapocs mely, magyart magyarral összeköti!**

Mindenemű gazdasági és malom-gépjavításokat, Autogénhegesztést, Cséplőgépeket, Locomobilokat veszünk eladunk és javítunk. Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan eszközlünk. Telefon Inter. 9-34

**Nagy gépjavitó ipartelep!** VÉRTESY TESTVÉREK  
Debrecen, Hatvan-utca 53.

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER  
CSAK KERESZTYEN LAPOT OLVAS!



**NAPI HIREK**

**Jajgatnak a mozisok**

az engedélyek revíziójáért, mely főleg hadirokkantoknak, menekülteknek és jótékony egyesületeknek birtokába juttatja a mozisoknak nevezett aranybányákat. Sok-sok milliomos zsidó csöppen ki így a busás nyereségből. A liberál-sajtó berkeiben kongatják is már a vészharangot megmentésükre s azzal akarnak hatni a pénzügyi kormány lelkére, hogy kevesebb lesz az államkincstár jövedelme, mert az új tulajdonosok nem tudják olyan jól vezetni az üzletet, mint ők, a régiek... S ebben igazat kell nekik adnunk. A háboru keresztény nyomorultjai bizonyára nem értenek úgy a magyarság megzsarolásához, mint ők, a háboru zsidó vámszedői. Bizonyára nem lesz annyi jövedelme az államkincstárnak sem az új mozitulajdonosok kasszája után, mint az övék után volt, — de annál több nyeresége lesz belőle a magyar nemzetnek, melyet évtizedeken át mételegtek, fertőztek a filmek hófehér vásznain keresztül... A krokodil-könnyek nem fogják megadni a pénzügyminisztert, aki éppen úgy tudja, mint ők, hogy a mozi nemcsak üzlet, hanem elsősorban, kultur-tényező, mely jóra, vagy rosszra nevel a szerint, hogy kinek a kezében van?...

— **Istentisztelet.** Az ág. hitv. evang. templomban (Mikl. s. u. 3 sz.) vasárnap délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet. Délután 3 órakor ima.

A gör. kath. templomban vasárnap, folyó hó 10-én délután 4 órakor László Ferenc Jézus társasági atya szent beszédet tart.

— **Későbbre marad a képviselők beszámolója.** A „Ker. Nemzeti Egyesülés Pártja”-nak ma délutánra tervezett közgyűlése és a képviselők beszámolója a jelenlegi politikai helyzet következtében bizonytalan időre elmarad.

— **A. Haendet Vilmos előadása,** amit páratlan érdeklődés előzött meg, ma délelőtt 11 órakor kezdődik a vármegyeház disztermében. Az előadás tárgya: a szabadságeszmék építő és romboló munkája mindenkit egyaránt érdekel. Jegyek még korlátolt számmal kaphatók az előadás színhelyén, a pénztárnál 10 és 5 koronás árban. Munkások, legénységi állományú katonák és diákok részére 2 koronáért.

— **Bucszás.** A kath. templomban lefolyt szent gyakorlatok egyik szónoka, P. Omerovich Tancs Jézus társasági atya férfi hallgatóitól elbucszani óhajtván, felhívjuk e célból mindazokat a óhfiakat rang- és foglalkozásra való tekintet nélkül, akik a bucsuzáson résztvenni kívánnak, hogy f. hó 10-én vasárnap délelőtt 11 órakor a főgimnázium disztermében minél nagyobb számmal megjelenjen sziveskedjenek. A kath. egyesületek szövetsége.

— **Eljegyzések.** Jóna Gábor—Csáki Katalin, Keiner József—Reichmann Olga, Kecskeméti József—Nagy Eszter, Braun Mihály—Weisz Margit, Nagy Gábor—Szűcs Zsuzsanna, Csák József—Molnár Mária, Tolvaj László—Sziágyi Róza, Suller Nonoki Nándor—Rentsal Aranka.

— **Szén érkezett.** Néhány napos szünet után tegnap délelőtt a világítási vállalat részére csekély szén érkezett, mindössze 30 tonna. A szénkormánybiztos azonban értesítette a vállalatot, hogy a szénellátás tekintetében a jövő hét végére jelentős javulás várható.

— **Doktorráavatás.** A debreceni m. kir. tudományegyetemen szombaton délelőtt Vargi Endre István közigazgatási fogalmazót az államtudományok doktorává avatták.

— **Adomány.** Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, testvérének elhunytá alkalmából 500 koronát adományozott a városi szegényeknek.

— **Hetvener korona bevétele** volt a budapesti állatkertnek húsvét vasárnapján a belépti díjakból. A nyáron naponta rendeznek nagy hangversenyeket benne, hogy a külföldre nem utazható üdülő közönségnek szórakozást nyújtsanak.

**Az 1921. adóalapok összeírása**

A vonatkozó hivatalos hirdetések ki-függesztett és összeírás már a múlt héten megkezdődött, az adózó polgárok azonban a városi adóhivatal hírlapi figyelmeztetése dacára is az ügy gyors lebonyolítását hátráltatják.

Figyelmezteti tehát a m. kir. pénzügyigazgatóság az érdekelteket, hogy az összeíró küldöttségeket munkájukban a legmesszebbmenő támogatásban részesítsék. A kézbesített vallomásokot pontosan töltsék ki, azokat eltávolításuk esetén hagyják valakinél a lakásban (házban) aki azokat az összeíró küldöttségnek át fogja adni.

Akik az összeírás alkalmával az összeírási íveket nem adják át, nem állítják ki, vagy abban az összeírásához szükséges adatokat nem tüntetik fel, az összeíró küldöttséget valótlán bemozdással félrevezetik vagy munkájukban hátráltatják az érvényben levő törvényes rendelkezések alapján érzékenyen meg fogják büntetni.

Debrecen, 1921. április hó 9-én.

Lánczy,  
kir. tanácsos,  
m. kir. pénzügyigazgató.

**Bosszu a Hangyáért**

A keresztény szövetheték s ezek között első sorban a Hangya, kezdettől fogva vörös posztó a zsidó kereskedők szemében. Falukon a Hangya üzlet akadályozza meg azt, hogy a fogyasztó közönség védtelenül legyen kiszolgáltatva a zsidó boltos és kereszmáros kiszípolozásának. Ettől a kényelmetlen konkurrenciától minden eszközzel igyekeznek megszabadulni a rebachot féltő láncosok, és sokszor bűnös esekelmény elkövetésétől sem riadnak vissza.

Ilyen esetről számol be tegnapi számában a Tiszántúli Hírlap, melynek nyomán az alábbiakban ismertetjük a felháborító dolgot:

Nyírógyházáról jelenti tudósítónk, hogy Laskod községben bűnös kezek felgyújtották Héthy János református tanító istállóját s csak hajszálon mult, hogy a nagyobb részét gyulékony anyagokkal fedett laskodi házak nem lettek a lángok martalékává. Az eset nagy izgalmat keltett a kis községben, ahol az a gyanu merült fel, hogy a gyújtogatást a falu szatócsa, Klein Mayer csinálta, aki haragudott a tanítóra, mert a faluban megcsinálta a Hangya-szövetkezetet. Mióta ugyanis a faluban Hangya-szövetkezet alakult, Klein Mayer boltja nem ment sehogy em, Héthy tanító már régebben kapta a leveleket, hogy hagyjon fel a kereskedéssel, mert me keserülte egész életében. A legutolsó fenyegető levél után két napra este 11 órakor valaki bekiáltotta Héthyéknek: „Ég az istálló!” Héthy ijedten rohant ki az udvarra s tényleg a házzal egybeépített s szalmával, meg szénával telített istálló már óriási lánggal égett. A hirtelenében fellármázott falubeliek derekasan hozzáláttak az oltáshoz és megfeszített erővel sikerült a tüzet annyira lokalizálni, hogy az istállón kívül egyetlen épületnek sem esett sommi baja, noha a szomszédos épületek, kivéve a nem messze levő Klein-féle házat, mind szalmával, náddal vagy ócska zsindellyel vannak fedve. Ugyanakkor Héthy egy másik cédulát is talált a kapu mellett, amelyre ez volt írva: „Ha még ez sem elég, akkor az éleddel játszol!”

A nyomozás során a gyanu Klein Mayerékre esett. A csendőrség le is tartóztatta Klein Mayert, a feleségét, meg Grósz Ignácot, a Klein vejét. Valamennyien bei merték, hogy ők követik el a gyújtogatást, a fenyegető leveleket pedig az asszony írta. A nyomozás befejeztével azután mindannyiukat bekísérték a nyíregyházi kir. ügyészségre. A vizsgálóbíró előtt azonban Kleinék megváltották a vallomásukat, most már hollani sem akartak a gyújtogatásról. A nyomozás folyik.

— **A községi iskolaszék alakuló ülése.** E hó 12-én kedden délután 4 órakor lesz a községi iskolaszék alakuló ülése a városháza tanácstermében. A tárgysorozaton, elnökválasztás; az iskolaszék női tagokkal való kiegészítése; az új tagok eskütétele és egyéb ügyek szerepelnek.

— **Adományok Fenyus Zoltán mulábara.** A nyírbátori vasut áldozatának, Fenyus Zoltánnak mulábeszerzés céljaira meleg szeretettel adakozik olvasóközönségünk. Tegnap a következő adományok folytak be hozzánk: Martinek Ferenc 15, dr Tankó Béla 40, Vecsey Zoltánné 50 korona. Tegnap gyűjtésünk végösszege gyanánt sajtóhiba folytán 1479 volt feltüntetve, holott több annál, mert pontosan 1549 korona. Mai gyűjtésünk 105 korona, összesen tehát 1654 korona gyűlt eddig egybe. A gyűjtést folytatjuk!

— **A debreceni Jogász és Tisztviselő-kör** Ferenc József ut 28. sz. I. emeleten levő kör helyiségében 1921. évi április hó 24. napján délelőtt 11 órakor tartandó repdkivüli közgyűlésére körtagjainkat ez uton is meghívom. Megjegyzem, hogy e másodsorú összehívott közgyűlés a megjelenők számára tekintet nélkül határozni fog. Elnök.

— **A Nyukosz köszönete.** F. hó 5-én tartott orgonahangversenyükön felülfizettek: Debreceni Első Takarékpénztár 150 kor. Szinay Lajos 120 kor. Szonjas Gusztáv 100 kor. Ladányi Ferencné Méliusz tér 60 korona, Dr Magyar Simon 60 kor. és Benkő János 10 kor. Fogadják e jölelki felülfizetők adományaikért hálás köszönetünket. — Nyukosz elnökség!

— **Az angol bányász-sztrájk véget ér** e héten, mert sikerült a munkaadók és munkások között megállapodást kötni. A szállító-munkások is munkába állanak.

— **A Géresi-alapítvány.** A Debreceni Casino 1000 koronát adományozott a Csokonai-kör Géresi-alapítványára. Géresi Kálmán egyik legszorgalmasabb látogatója volt Debrecen legregibb és legerősebb társaságának, a Caszinónak és éveken át buzgó választmányi tagja.

— **Titokzatos beteg.** Szerdán reggel a közeli Kokad község határában egy idegen férfit találtak az országot mentén, betegen, eszméletlenül. Az előjáróság még aznap beszállította az eszméletlen beteget a debreceni kórházba, ahol csak tegnap tért magához. Súlyos tüdőgyulladásban fekszik, hozzá még ki derült, hogy az illető hülye is. Folyton azt hajtogatta, hogy a szomszédból való és hogy Pistukának hívják. A szerencsétlen beteget a kórházban gondosan ápolják.

— **Gyomor baj miatt a halálba** Szombaton reggel Grell Frigyes 61 éves Késes utca 80. szám alatti lakos az udvarukon levő kutba ugrott. Mire észre vették, már halott volt. — Hátra hagyott levelében panaszkodik Grell Frigyes, hogy egyetlen fogja se volt már és ennek folytán súlyos ideg és gyomor baja az életet számára elviselhetlenné tette.

— **Házasságkötések.** Rató Sándor—Jóga Julianna, Lévai György—Sütő Roza, Molnár József—Tóth Mária, Németh József—Tóth Ilona, Tóth Pál—Forgács Zsuzsanna, Papp Gusztáv—Nagy Emma, Löwe Ernő—Herskovic Erzsébet, Erdei József—Arabecz Gizella, Györfy Lajos—Julian Rozália, Molnár József—Samuel Mária, Bereczky István—Csáti Mária, dr Varga Gergely—Vass József.

— **„Fehér Magyarország”.** P. Zadravecz István elnökletével szerkesztőbizottság dolgozik egy hatalmas történelmi munkán, mely a forradalmakat és ellenforradalmakat írja le. — A mű címe „Fehér Magyarország”. E műre Debrecen városnak is küldtek előfizetési felhívást. — A szerkesztőbizottság levélben ismertette a város előtt a munka tárgyát. A levél szerint a forradalmak s az ellenforradalmak lesznek a „Fehér Magyarország” c. munkában megírva. A mű tiszta jövedelme az ellenforradalmak hősi halált halt mártírjainak emlék tábláira lesz fordítva. — Ez ügy hétfőn kerül a városi tanács elé, mikor is a kultur tanácsnok a történelmi munka előjegyzését javasolni fogja mert szerinte ez a könyv a közművelődési könyvtár számára is nagy értékkel bír.

— **Orcát an kereset adott be** egy szerb kereskedő egy zsidó cinkográfus ellen, akinél szerb bankó hamisításához rendelt kli-séket, de ez nem szállította. Most az előlegül adott 350 ezer koronát pereli a zsidón.

— **Elismerés Mácsay Sándornak.** Harminchat éve vezeti a városi dalegyületet a páratlan buzgalma, művészelkü karnagy, Mácsay Sándor, akit a dalegyület múlt vasárnap tartott közgyűlésén lelkes ünneplésben részesítettek a tagok. Az országos nevű művészt ez alkalommal aranylappal és díszoklevéllel tüntette a közgyűlés.

— **Adományok a menekültek részére.** Az elmúlt héten a menekültek javára az alábbi adományok érkeztek: Szociális misszió ifjúsági csoportjától (Leányklub) a bőlti délután jövedelméből 300 kor., Szonjas Gusztáv felpántól a Hortobágyon lött vadak ára fejében 50, Nyiregyházi megbízott utján Fodor Ferencnéől 250, Gyulaházi Arthurtól 500, Apolló mozi heti adománya 200, Végh Gyula szűcsmester szakértői díja 60, Kertész István nevében Szeremley Béla 60, Jogász és Tisztviselőkör egyik Asztaltársaságától 700, a másiktól 398 korona. Fogadják a nemes adakozók hálás köszönetét az O. M. H. debreceni kirendeltségének.

— **Végzetes tévedés.** Tegnap délelőtt Palotay Mária 18 éves cselédeleányt a mentők mérgezési tünetekkel beszállították a kórházba. Kiderült, hogy Palotay Mária szolgálati helyén tévedésből marólugot ivott. A kórházban a vigyázatlan cselédleányon gyomormosást alkalmaztak. Állapota súlyos.

— **Ma térzene a Városháza előtt** délelőtt 12 órától 1 óráig. Műsor: 1. Horthy induló Lehar F., 2. Czigány szerelem, nyitány Lehar F., 3. Pikáns lapok Komzak J., 4. Csárdás királyné, operett Kalmán J., 5. Magyar népdal, egyveleg Pazeller, 6. Tisztikar induló Nöth A.

— **Műsoros estély a Svetitsben.** A róm. kath. tanítónőképzőintézet e hó 10-én és 11-én délután 5 órakor segítőkőre javára műsoros estélyt rendez, a Svetits-intézet dísztermében. Az intézeti kar irredenta indulója után Kozák Jolán „Mi a haza” c. színművét adják elő a növendékek, majd egy tréfás szám következik: „Jönnek a Horthy-katonák — sztrájkolnak a prepák” s végül Csiky Gergely örökbecsű vigjátékát: a „Nagymama” előadása rekeszti be az élvezetes műsort. Belépti díj 30 és 20 kor.

— **A városi szegényház 1920. évi forgalma.** A városi szegényház gondnoka terjedelmes jelentésben számol be a városi szegényház múlt évi forgalmáról. A jelentés szerint a városi szegényházban a múlt év folyamán 102 férfit és 75 nőt gondoztak, akik közül debreceni illetőségű 164, vidéki illetőségű 13 volt. Vallásra nézve: református 150, róm. kath. 21, gör. kath. 4. ág. ev. 1, izr. 1 volt. Az 1920. év folyamán a szegényházi ápoltak közül 24 férfi és 22 nő halt meg. A városi szegényház kiadása 417,424 K 72 fill., a bevétel 512,562 korona volt. A maradvány 95,145 K 62 fillér volt, mely összeget a szegény-alaphoz csatolták. Egy szegény évi ellátási költsége 5217 kor. volt és így az egy napi ellátás személyenként tizenhárom korona huszonkét fillérbe került. A jelentés szerint az ápoltak nemesak testi, hanem lelki gondozásban is részesültek, amennyiben vasárnaponként módjában volt minden ápoltnak istentiszteletre részt venni. A szegényházi gondnok jelentését legközelebb a szegényügyi bizottság elé terjesztik.

— **Halálozások.** Kalmár Imre 12 hónapos, özv. Kónya Sándorné Kichtner Johanna 73 éves, özv. Vigh Andrásné Hirs Vera 27 éves, Kozák Istvánné Szász Mária 30 éves, Sytelberger Adolf 76 éves, Imre János 77 éves, Vertesi Ida 56 éves, Király Mátyas 63 éves, Lőrinci Vilma 20 éves, özv. Oláh Istvánné Vgh Juliánna 41 éves, Rosinger Dávid 80 éves, özv. Zalahegyi Ferencné Borbély Juliánna 72 éves, özv. Czegy Ferencné Somogyi Terezia 80 éves, Müller Zsófia 18 éves, Horváth Ferenc 4 éves, Gutman Márkus 3 éves, Bodgan László 6 éves, Tishler János 12 hónapos, Szentkirályi Zoltán 10 éves, özv. Palmay Pálné Dakovits Ágnes 1 éves.

— **A Magyar Gyermektudományi Társaság** dramaturgiai felügyelete alatt álló Művész-Bábjátékok igazgatósága, ezuttal is felhívja a tanári és tanítói területek szíves figyelmét, e hó 11-én, hétfőn a felsőkereskedelmi iskola dísztermében délután 4 órakor tartandó főpróba előadására.

— **Táncestély** e hó 10-én a Royal dísztermében. Kezdeté délután 5 órakor. Az új-tanfolyam 11-én, hétfőn veszi kezdetét. Tisztelettel íj. Schaff János.

— **Színház után irány — Buzás!**

— **Özv. Tóth Kálmáné és Társa** nyakkendőkészítő és javító műhelye Péterfia-u. 53.

— **Simonffy-utca 5. szám alatt van Kolosné nyakkendő terme.**

— **Kiss Ferencz** női szabó a Molnár Ferencz-cég volt szabásza Debreczen, Piac-utca 56. szám. Urhölgyek szíves figyelmébe! Van szerencsém értesíteni az urhölgyeket, hogy varrodámban úgy angol, mint francia ruhák, kosztümök, felöltők és minden e szakmába vágó munkák legizlésebben készülnek. Szakszerű szabászatot is tanítok.

— **A Köztisztviselők Fogy. Szövetkezet** értesíti vásárló közönségét, hogy a rizsnek kg-ját 29 és 36 koronáért, 1 doboz külföldi gyufát 1 kor 60 fillérért (nagyban is kapható) datolya kg-ját 60 koronáért (nagyban is kapható) gyümölcsíz kg-ját 52 koronáért (nagyban is kapható) méz kg-ját 66 koronáért, borsó kg-ját 20 20 és 30 kor. mosó szappan kg-ját 60 koronáért, Gháza cigarettá hüvely dobozzát 6 kor. 50 fillérért és az ecet literjét 6 koronáért árusítja.

## Művészet.

**Kürthy Zoltán hangversenyei.** F. hó 12-én és 14-én páratlan művész élvezetben lesz része Debrecen műértő közönségének. Akkor mutatja be Kürthy Zoltán budapesti orgona- és hegedűművész tüneményes művészetét, aminőt ritkán van alkalma hallani a közönségnek. Az orgona hangverseny, melynek műsorán Bach, Liszt, Rossi vagyis a legnagyobbak nevei mellett a művész szerzeménye is szerepel, kedden délután 5 órakor lesz a Kossuth-utcai templomban; hegedűhangversenye csütörtökön este a zenedében. Jegyek mindkettőre a Méliusznál kaphatók. Az érdeklődés városszerte nagy.

**A Városi Dalegyület hangversenye a menekültek javára.** Április 16-án azaz szombaton este 8 órakor az Angolkirálynő szálló termében a Debreceni Városi Dalegyület zártkörű dalestélyt rendez, menekült magyar tisztviselőink javára. A műsor után tánc lesz.

Az estély iránti érdeklődés már is nagy, pedig a zártkörű dalestély meghívóinak szétküldése csak most van folyamatban. Mindazok, akik tévedésből megírvót nem kaptak volna, sziveskedjenek pontos címüket *Csapó László* fh. városi tanácsnok, dalegyületi pénztárosnál (Városház I. em. házipénztári hivatal) bejelenteni.

Az estély **programja** a következő: 1. Nyitány *Rácz Laci* és zenekara. 2. Irredenta dalok, Mácsay Sándor átíratában. Előadja a Dalegyület. 3. Énekel *Parentézy Gabika*. 4. a) A Rajnai-ut, Beschnittól. b) Még fáj a szív, népdalegyveleg Palotássytól, előadja a Dalegyület. 5. Éneke. *Osváth Gyula* dalegyületi tag. 6. Vársárhelyi sétatérén, népdalegyveleg Palotássytól, előadja a Dalegyület.

Belépti jegyek ára személyenként 30 korona. Pártoló tagok részére személyenként 20 korona. Jegyek a meghívó előmutatása ellenében előre válthatók *Molnár Ferenc* ur üzletében, (Városháza) és este a pénztárnál. Felülfizetések a jótékony célra tekintettel köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

## SPORT.

**Mi lesz vasárnap.** *Díószegi-uti pálya* délelőtt 10 óra DMTK—DNySC. Délelőtt játsza le a két csapat bajnoki mérkőzést. A DMTK nagy gólarányú győzelme várható. Bíró Hajdu J. nő lesz.

**Ügetőteri pálya** délután fél 3 órakor DEAC—Kisvárdai SE. A két csapat találkozása erős és izgalmas küzdelmet ígér. Tekintve az egyetemi csapat kiváló formáját, biztosra vesszük Debrecen legjobb csapatának győzelmét. A mérkőzést Zempléni Gusztáv vezeti.

**DKASE—DTE.** Négy órakor a két régi rivális mérte össze erejét. Őszel a KASE győzött meglehetősen könnyen, most sokkal erősebb küzdelemre van kilátás. E döntetlen eredményt várunk. Bíró Kerekes Géza.

**A DEAC bajja.** Este 8 órakor egy a sportközönség, mint Debrecen urí tarsadalma a DEAC bajján ad találkozót egymásnak, amely az előelekből itelve, fenyesnek ígérkezik. Az estély 8 órakor kezdődik az Arany Bika dísztermében sikerült műsorral, ami után tánc reggelig. Jegyek még igen kis számban kaphatók Bódogh László és Springer József üzletében, ugyancsak este a hely zinen.

**A Footballbíró testület tisztújító közgyűlése.** A Footballbírók keletmagyarországi alosztálya tegnap tartotta tisztújító közgyűlését. Elnök lett egyhangulag Machó Ferenc a lelkes sportember, alelnökök Káldy Zsigmond és Kerekes Géza, pénztáros Blattner Béla, ellenőr Sushitzky Béla, jegyző Barta Pál, titkár Weinreb Dezső. Magvált szítottak ezenkívül 7 tanácsstagot,

nevezésen Hajdu Jenő, Szegedi Gyula, Balogh Imre, Vadkerly Endre, Pauló István, Kaczander Miksa. Pártoló tagok Szabó István, Kerekes Géza és Urbanovics Miksa. **Díószegi-uti pálya** délután 3 óra DMTK II—DNySC II. szövetségi díjmérkőzés tréning keretében.

## SZÍNHÁZ.

\* **A legelterjettebb és legjobb** színházi hetilap a Családi Kör, minden vasárnap megjelenik és mindenütt 5-K-ért kapható.

**Színházak és mozgósínházak közleményei:**

\* Vasárnap délután **A falu rossza** kerül színre. Finum Rózsi szerepét *Buday Ilonka* játssza. Este **A farsang tündére** megy.

\* Hétfőn A) bérletben **A farsang tündére**. 14-én tisztviselő est.

\* **Whitechapel** szenzációs bűnügyi történet London legsötétebb külvárosából ma utoljára az Urániában. Holnap hétfőn Henny Perlen főszereplésével a szezon legjobb vigjátéka a Csókvásár négy felvonásban és a Korbely leánya dráma 3 felvonásban.

\* **Misster „44”** amerikai film ma utoljára az Aranybika moziban.

\* **Isten ostora** dráma 6 felvonásban *Damaszkusz* csillagának folytatása ma utoljára az Apollóban. Holnap hétfőn Harry Piel főszereplésével a Hullámsir bűnügyi történet 6 felvonásban, első felvonás *Az álaresos látogató*. 4 felv. A kincses szekrény 5 felv. A Yachtverseny 6 felv. A haláltorkában. Jegyelővétel.

### HATÓSÁGILAG TÁMOGATOTT

## NÉPRUHÁZATI CZIKKEK

### KIÁRUSÍTÁSA SIMONFFY U. 2.

(városi bérház, volt burgonyaelesztő helyiségben.)

### KIÁRUSÍTÁSRA KERÜLNEK:

Munkás bakkancsok,  
Női és gyermekcipők,  
Füstláng, stux bricsoss és pantalló nadrágok,  
Férfi és női fahérművek,  
Kanavászok, zephírek,  
Férfi ruha füstláng és zeig szövetek

### A LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT.

## Nyilt-tér\*)

### A szováti földek felosztása.

E hó 3-án az „Egyetértés” című debreceni lapban Nagyvinzski Emil aláírásával cikk jelent meg fenti cím alatt. Nagyon csodálkozom azon a bátorságon, mellyel nevezett elhhez az ügyszö cikket ír. Minden szováti ember hozzá szólhat ezen kérdéshez, csak Nagyvinzski nem, ez ügyben neki semmi, nem szováti ember. Nagy fáradsággal nem tudtam megállapítani, honnan jött Nagyvinzski és mi a foglalkozása. Katona nem volt, szerb nemzetiségű. Háboruban katonai szolgálata alól kibujt. Mit akar? Ha parcellázási ügyekben érdeklődni akar, menjen talán Romániába, az oláhoknak tett a megszállás alatt kiváló szolgálatokat Hajduszovaton e község és a haza kárára. Mielőtt azonban Romániába is elmenne, számoljon le előbb a debreceni királyi ügyészség előtt 1026—1920 szám alatt ellene folyamatban levő hűtlenségi és egyéb vádakkal, melyek az ő fotográfiái. Ami magát a parcellázást illeti, biztosítom Nagyvinzskit, hogy a földművelésügyi miniszter el tudja bírálni, vajjon a szováti földet szováti embernek adja-e, azon pedig, hogy azok e földeket át tudják-e venni, ne fájjon a feje Nagyvinzskinek. Ez az egész ügy magyar földműves érdek, elvégezzük mi azt a szováti földműves lakosság teljes megalégedésére magunk is, ne zavarja Nagyvinzski a közérdek megővésének nagy munkáját Törődjék Nagyvinzski ur az ő bűnügyével az ő letűnt oláh barátságával s hagyja a kis emberek jogos reményeit az ő közreműködése nélkül teljesülni. Több szováti földigénylő nevében:

H.-Szovát, 1921. apr. 5.

Márkus Sándor  
gazdálkodó, szováti lakos

\*) E rovat alatt a közlöttekért nem vállal felelőséget a Szerkesztőség.

# KÖZGAZDASÁG.

„HAJDUFÖLD” GAZDASÁGI MELLÉKLETE.

## A felszántott földeknek koratavaszi elfogásolása

Mihelyt azt a föld állapota megengedi, haladéktalanul foganatosítandó. És az ilyen területeknek tavasszal újból való megszántását a lehetőség szerint kerülni kell, és az — mint szükséges rossz — csak akkor végzendő, ha ez semmiképpen el nem kerülhető. — Ilyen eset az, ha földünkre az istállótrágyát télen vagy tavasszal hordtuk ki, vagy, ha a szántást magasra növény, vagy erős gyökerű gyomok lepik el, vagy, ha a túlságosan sok eső, a gyors hóolvadás — különösen a kötöttebb földeket — nagyon eliszapolja, illetőleg összetömi, összesujkolja, amikor tehát a mélyenjáró esorosulyás boronák és a különböző, merev vagy gördülő fogu porhanyítók sem tudnák a földnek a tavaszi vetéshez megkívántató porhanyó állapotát elegendő mélységben megadni. De ilyenkor is legyen gondunk arra, hogy ezt a bajt — a tavaszi szántást mindig bajnak tartom — újabb hibákkal ne tetézzük.

E végből kell tehát minden felszántott földet a tavasz nyitásával elfogásolni. E szabály alól nem képez kivételt az esetleg már ősszel elfogásolt bevetetlen, a gyomos, a megtömődött, az eliszapolódott, tehát még az újra megszántandó szántás sem, de természetesen nem számít ide az az őszi szántás, amelyet istállótrágyával télen, vagy tavasszal hordtunk meg. Ezt a területet azonban, mielőtt azt a föld állapota megengedi, az u. n. tárcsás porhanyítókkal járassuk meg. E célból a tárcsás porhanyító jobboldali testét a legnagyobb hajlásszög alatt keverésre, a baloldali testét pedig a menetirányban álló tárcsákkal szeletelésre állítjuk be. A tárcsások úgy haladjanak, hogy az előző által felszeletelt istállótrágyát a következő tárcsás jobbole a földbe keverje. Nagyon természetes, hogy ehhez a művelethez éles tárcsák és a trágya állapotához képest a tárcsás megfelelő megterhelése szükséges. Az ekként bekevert trágya az alászántásig nemcsak kevesebb veszteséget szenved, de az alászántás művelete is nyer tökéletességében, különösen akkor, ha úgy a trágya minősége, mint annak elteregése is kívánni valót hagy hátra. A letárcsázott terület is azonban éppen úgy, mint a szántás, a lehetőség szerint nyomban elfogásolandó, illetve ha ezt a sok és a szalmás trágya meg nem engedi, lesímitandó.

A fogásolás, illetve a lehető sima, egyenletes, porhanyó, felület megteremtése által, az ez alatt lévő földréteg kiszáradását akadályozzuk meg, de ezzel egyszersmint a földet a levegő és a csapadék számára nyitjuk meg, úgyhogy a föld a csapadékvizet nemcsak mohón, vagyis anélkül veszi magába, hogy abból számottevő mennyiség elpárologhatna, vagy elfolyhatna, hanem azt gyorsan az alsóbb rétegeknek át is adja. Ha tehát minden számottevő eső után a ve-

szel, a felszántott földjeinket megfogásoljuk, az abba beivódott vizet növényeink számára nemcsak elraktározzuk, de meg is őrizzük. A kellően nedves földben pedig a levegő és a meleg bizonyos fokán, amaz apró élőlények tevékenységét keleti életre és indítja meg, amely a földnek u. n. beérédését eredményezi és ezzel a föld természetes megtermékenyülését biztosítja. Ezért kell a föld legfelső rétegét állandóan porhanyó, omlós állapotban tartani.

Váradi Szabó János.

**Szarvasmarhaállományunk biztosításának fontossága.** Szarvasmarha tenyésztésünk már a háboru előtt is mezőgazdaságunk értékes jövedelmi forrása volt; a háboru alatt pedig ellenálló- és kitartóképeségünknek egyik legfontosabb pillérét képezte. A háboru utolsó szakában, főképpen a háboru befejezését követő időkben szarvasmarhatenyésztésünkre az állategészségügy megromlása, az esztelen és az erőszakos rekvirálások, leginkább pedig az oláh garázdálkodás oly nagy csapást mértek, hogy hosszú évek észszerű és gondos munkája lesz csak képes szarvasmarhaállományunk eme rendkívüli és súlyos veszteségeit kipótolni. Ezt a súlyos helyzetet növeli a keleti marhavész veszélye is, mely, sajnos, ma is még változatlanul fenyeget. Ily körülmények között fokozott fontosságot nyer az állatbiztosítás, melynek révén az állatok elhullása, vagy kényszervágása folytán keletkezett károk megtérülnek. Az állatbiztosításnak hazánkban a leghivatottabb művelője a Magyar Kölcsonös Állatbiztosító Társaság mint Szövetkezet Budapest, IV. Papnövelde-utca 10. sz., mely több, mint két évtizedes fennállása alatt működését mindenkor a gazdaközönség és a közérdekeivel összeegyeztetni tudta. Tekintettel e súlyos viszonyokra, ez az intézet szükségesnek látta a biztosítás kötelezettségeit elsőrangú külföldi viszontbiztosítás révén fedezni, miáltal abba a helyzetbe jutott, hogy a mai nehéz viszonyok között is, gazdaközönségünknek a legmesszebbmenő védelmet nyújthatja és hogy az általa vállalt kockázatot a marhavész által okozott károkat is kiterjesztheti. És a szövetkezet e fokozottabb kockázat ellenére is, az eddigi mérsékelt díjait — nem emeli.

**A magyar sertésárak esése és az amerikai verseny.** Illetékes helyen arról tájékoztattunk, hogy a külföldi piacokon alig kezdődött meg a magyar koronának emelkedése, Magyarországon máris a mezőgazdasági termények árának esése tapasztalható. Ezt az áresést az olcsó amerikai ajánlatok idéik elő és pedig nemcsak Magyarországon, hanem a külföldön is. Amerikában a sertésárak annyira estek, hogy Newyorból Budapestre szállítva egy kilogramm sertészsír 50 centért, vagyis 118 koronáért kapható. Tehát egyedül Amerikában a sertészsír kilója csak 200 százalékkal drágább, mint békében. Az amerikai zsírnak olcsósága tehát napról-napra nyomja le a magyar zsír árát. A zsír a sertésárakat is lenyomja, ez pedig magával viszi a többi állatarakat is lefelé; az állatokban való kedvezőtlenebb kihasználtság viszont előreláthatóan a takarmányok és szemestermények árát is csökkenteni fogja. Ha koronánk mai értékének a kétszeresét fogja elerni, ami még nem is nagy javulás, mert egy dollár akkor is csak 200 koronáért vehető, akkor az amerikai sertészsír kilója 70 koronára fog leszállani. Ha pedig, mint a múlt évben is volt rá példa, a dollár 130 koronára esik, akkor csak 50 koronára fog az amerikai zsír kilója kerülni.

**Olcsóbbodás csak a mezőgazdasági termékeknek kezdődhetik.** Az „Üzlet” című újság egyik minapi száma vezető helyen eme címen azt hangoztatja, hogy a konjunkturák használ-

nak háromnegyedrésze a mezőgazdák zsebében van. És a világ megtakarításait ne a nagybankokban és a nagykereskedelemben keressük. Mert szakemberek becslése szerint a világ aranykészletének 65 százaléka a mezőgazdák-nál van elrejtve. Jó ezeket itt szemügyre véve tisztába lenni a céllal, amelyből írótak. Megint ott vagyunk, ahol 1918. őszén, amikor a radikálisok a háboru összes költségeit a gazdaközönséggel akarták megfizettetni. Nem szükséges eme légből kapott állítások ellen védekezni, mi tudjuk, hogy a háborus, valamint a vörös uralom és az oláh megszállás alatti rekvirálások, állapotban, terményben, fogatban, gépek és eszközökben a mezőgazdaságnak olyan nagy kárt tettek, amely pénzben ki nem fizethető. És amíg a ruha és a gazdaságviteléhez szükséges cikkek ára majdnem az egekig emelkedett, addig a mezőgazdasági termények még mindig maximálva és forgalmikorlátozások alatt vannak. Ez a valódi helyzet mai képe.

**Hitel apaállatok beszerzésére.** Más vidéken a gazdák körében mozgalom indult meg, oly célból, hogy a pénzügyminiszter apaállatok bevásárlására a szükséges hitelt bocsássa a földművelésügyi minisztérium rendelkezésére. Ehez a mozgalomhoz a mi gazdáink is csatlakozhatnának.

**Oláhország a pénzügyi összeomlás előtt.** A Romániában uralkodó rendszertelen pénzügyi gazdálkodás hamarosan a csőd szélére sodorta az amugy is egészségtelenül megpuffadt balkáni államot. A román pénzügyminiszter most úgy akart enyhíteni a reménytelen helyzetben, hogy elboesájtja a szolgálatból a köztisztviselőknek husz százalékát.

**Követendő példa.** Abaujvármegye birtokossága elhatározta, hogy minden száz holdon felüli birtokos birtokának egy százalékát felajánlja vitézi telek céljaira.

**Rabmunkások elhelyezése.** A kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a váci kir. orsz. fegyintézetben letartóztatott rabok közül az igazgatóság mintegy 500-600 egyént nyilvános szóbeli versenytárgyaláson különféle géptüzemű ipari munkák végzésére vállalatba hajlandó bocsátani. A versenytárgyalás 1921 évi április hó 27-én délelőtt 10 órakor lesz megtartva. Kiadatni fognak asztalos, cipész, szabó, szerszámgyári munkások, villanyfelszerelési cikkeket készítő, képeret és bórdiszműipari munkások. A részletes föltételek a fegyintézeti igazgatóságtól 5 koronáért beszerezhetők, esetleg a kamaránál is megtekinthetők.

**Uzómintavásárlást terveznek a csehek a Dunán,** amire az eszmét a nagyarányú ipari válság adta meg. Több vontatóhajót áruháznak akarnak berendezni s ezek két hét alatt öt állam hat városát fogják meglátogatni.

## A tőzsde

Budapest, április 9. (Nemz. St. t. jel.) A zürichi jegyzés hírére az idegen valuták szilárdabb irányt vettek.

Magánforgalomban: angol font 11.05, dollár 290-98, szokol 415, lei 420, osztrák korona 0.49.

Zürich, magyar korona 1.95 (megnyitás.)

**Dollárt** és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legolcsódrágábban vesz **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

**DEBRECENI Kalapgyár**  
SZELLÉS KÖSA  
Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttetnek **PIAC-U. 63. SZ**

**METEOR MOZGÓBAN**  
Bocskay-tér.

Ma, április hó 10 én, vasárnap

**A tigrisarcu ember.**Amerikai kalandor történel IV. részben  
I. RÉSZ.**A bestia temploma.**7 felvétel, gyorsrajzoló II. tanulmány.  
Előadások kezdete d. n. 5, 7 és 9 órákor.  
Helyárak: P. 10, F. 14, I. 12, II. 8,  
III. 6 korona.**Kapáló ekéket,**velőgépeket, szekerokat és  
más gazdasági eszközöket  
gyárt és szállít. Munka után  
vas- és részöntést vállal  
éska gépöntvényt vásárol

a Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár Részvénytársaság

**Árverés**Folyó hó 11-én délelőtt  
10 órákor a debreceni állom-  
ás teherkiadó raktárában  
1 waggon 105 métermázsza  
dughagyma és 200 kiló répa-  
mag kerül árverés alá.

Raktár főnök.

**Tűzifát**vagontelekekben valamint ölenként  
is azonnal szállít**Polyánszky fakereskedő**

Telefon 182. Szoboszlay-ut 1. Telefon 181.

**Felhívás**A debreceni Keresztény Biztosító  
Intézet Részvénytársaság debreceni  
bejegyzett cég a kereskedelmi tör-  
vény 170. §-a értelmében felhívja  
mindazon részvényeseit, akik a rész-  
vényeik után járó befizetéseket még  
nem teljesítették, hogy a hátralékos  
összeget az 1921. évi május hó  
15-ik napjáig a társaság pénztárába  
annál inkább fizessék be mert el-  
lenkező esetben a kereskedelmi tör-  
vény 169. §-a értelmében a kése-  
delmes részvényes az aláírásból  
eredő jogait és a teljesített befize-  
téseket elveszti.Egy hatalmas vállalathoz  
tőkeerős társ kerestetik!**Fényes existencial**Egy teljesen felszerelt hentesár-  
úson, mely üzemek hentesárak, levés-  
tésták és tarhonyárak készítésére már  
hatósági engedélyre van

társ kerestetik.

Célja e vállalatnak egy tőkeerős  
társ közreműködésével az üzem ter-  
mekének, produktumainak egy a bel-  
földre, mint a külföldre való szállí-  
tása, exportálása. E célból hatalmas  
és széles kiterjedésű vidéki és kül-  
földi képviselők szervezése Továbbá  
Debrecen város előkezdő és forgalmas  
helyén egy — fővárosi mintára beren-  
dezendő — fényes hentes és csemoge-  
árú üzlet-megnyitása.Előzetes szakértelem nem szük-  
sleges, társulhat kölgy is.Értekezhetni lehet a délelőtti órák-  
ban Nagy Lajos tőrdájában Veres-utca  
9. szám alatt.**Apró hirdetések****Középkorú**ki a háztartás minden ágá-  
ban járatos, alkalmazást  
keres uri háznál. Cim a  
kiadóban.**Kerítésfonatok**huzal szeg,  
metsző olló,  
napl áron kaphatók  
**Sesztina Lajos**  
vadászletében.**Lakást keresek,**  
kétvagy egy szobást kony-  
hával. Butorral vagy anél-  
kül. Közbenjárót jutalma-  
zok. Értekezni Csapó-u  
14. Buzásonál d. u. 12-8  
közli.**Aranyat**mindenféle ezüstöt brilli-  
ánsot, gyöngyöt vesz —  
Steiner Mihály Hatvan-u.  
2. szám. I. emelet.**Uj kalapszalont!**Divatos kalapok készen  
kaphatók. Átalakítások  
legolcsóbb árban ké-  
szülnek**Naményi és Kapros**kalapszalont és női dí-  
vatteret Miklós u. 1. e.**Épület**anyagot, tetőszerepet, fa,  
deszka, lécz, téglia és szu-  
rós drótot megvételre ke-  
resek. Vár-u. 8.**Rikkancsok**felvételnek fix fizetés-  
sel és jutalékkal  
a kiadóhivatalunkban**Kiadó**kocaserés négy malaccal  
tartásra, fele malacért  
Vár-utca 8**Egy**vagy két szobás konyhás,  
esetleg nagyobb butoro-  
zot, vagy butorozatlan la-  
káskücsök. Fizetés pénz-  
ben vagy természetben.  
Cim a kiadóban.**Bélyegzőgyár**és vésointézet  
PAULÓ I.  
Batthyányi-utca 22.  
Telefon 1365.**Fehér vas-**  
gyermekágy jókarban levő  
eladó. Megtekinthető Szent  
Anna-u. 5. I. emelet, a d.  
e. órákban.**Eladó**kis jégsezekreny. Jókai-u.  
20. szám.**Gépezet**keres a Villanytelep. La-  
kást nem tud adni.**6-os dobtengely**réz csapágyakkal eladó.  
Csépiést vállalkozó Ébert,  
Vargakert K. Tóth-utca 5.**Róváry és Altmann**szűsők, piac 42. Pannónia épít-  
let. Bármilyen szakmába vágó  
munkákat pontosan és jute-  
nyosan készítenek.**Eladó**két és fénylős szőlő gyü-  
mölcsössel és lakóházzal.  
Hatvan-utcai kert. Gohér-  
utca 20. Továbbá 5 hold  
endódi föld Értekezhetni  
Vár-u 11. a. 1-3-ig**Koros Sándor**főrlő-szobá eladóban Piac-u. 66.  
baját készített elegáns férfi  
öltönyök kaphatók.**Szőlőkarók**hasított száraz akácból  
háromezer részletekben is  
olcsón eladó. Értekezhetni  
Árpád té. Böhmel a ven-  
déglobé.**Szép**fehér kristály cukor ki-  
lója 110 K Hadházi-u. 15  
fűszerüzlet.**Forgács István**műorás  
Bádogyos-u.**Eladó**Mester-utca végén, a so-  
rompó mellett egy kis  
ház földdel együtt a házba  
azonnal be lehet költözni  
Jóságok tartására nagyon  
alkalmas. Értekezhetni  
Gazdak Bankja, Kossuth-  
utca 17.**2-20 holdig**tanyás birtokot keresek  
Debrecen határában pénz,  
vagy termény ellenében  
h szomerletre. Puskás  
hadnagy Péterfia laktanya**Festők, mázolók és asztalos urak figyelmébe!**Ajánlom kiváló minőségű, lenolaj  
kencémet (firnisz), valódi koronás  
einkveiss, valódi Marx-féle lakkok,  
kiváló finom brunolin, padló lak-  
kokat legolcsóbb napi árban. —  
Karbolinium ismét kapható. Az  
árak minőségéről sziveskedjenek  
:: személyesen meggyőződni. ::**Stern festékkereskedése** PIA CZ-U. 10. (A Bikával szemben)  
Telefon 8-56. Telefon 8-56.**FEHÉRTÓI BÉLA**

temetkezési Intézete Debrecen, Dégenfeld-tér 4. sz.

Minden rendű és rangú temetések összegéből 4 százalék pénztári enged-  
ményt ad. Temetéseket legolcsóbban kegyeletteljes pontossággal végez**Maga hamis**fogért, aranyért, briliánsért a  
legmagasabb napi árat kaphatja**Benedikt Jenő**ujonnan berendezett aranyműves  
és ékszerész üzletében Piac 72.

Telefon 14-80

**Parfüm, szappan**


Telefon 14-80.

arconőcsök, kölnivizek, fogpaszták, szájvizek, hajszesz, fésű és kefék, irigátor  
felszerelések, kötszerek, Croolin fertőtlenítő szerek legolcsóbban szerzethetők be a**Korzó Drogueriában Piac-utca 42.****GEBAUER KAROLY ÉS TARSA**

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA, KOSSUTH-UJCSZA 2. SZÁM.

Alapították:

1888. évben.

Temetéseket a legolcsóbban eszközöl a leg-  
egyszerűbbtől a legdiszesebb kitélíg. TELEP: Homokkert, Hid-utca 8. szám. **KALAPOK JAVÍTÁSÁT**

szakemberen eszközöl

**M. Nagy Mihály**kalapos mester. DEBRECEN Péterfia-u. 8.  
Kész kalapokban nagy választék.**Kalvinista Szemle**REFORMÁTUS EGYHÁZI, EGYHÁZ-  
TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő:

DR. SEBESTYÉN JENŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST, XI., Ráday-u. 28.

Előfizetési ára egész évre 160, fél évre 80 K  
Zutatónyomást küld a kiadóhivatal.**Korpaosztás**A közéletmezési ügyosztály liszt-  
osztálya április 15-én korpa utal-  
ványt fog kiosztani azoknak a te-  
héntartó debreceni lakosoknak, kik  
a csecsemővédő egyesület, vagy a  
tüdőbeteg szanatórium, vagy kór-  
ház, vagy valamely jótékony inté-  
zet, vagy internátus részére ezidő  
szerint is tejet szállítanak.A korpaigénylő igazolni tartozik,  
hogy a tejet ezidő szerint is szállí-  
tja.Azok a tejet szállító egyének, kik  
a miniszter úrtól értesítést kaptak,  
a kiutalt korpára vonatkozó utal-  
ványt sürgősen vegyék át, mert ápr-  
ilis 15-ike után a korpát másnak  
fogjuk kiadni.

Debrecen, 1921. apr. hó 9.

Közéletmezési ügyosztály.

**LEVÉLBÉLYEGEK**Debreceni, Nagyváradi, Arad és  
Szegedi román bélyegeket a leg-  
nagyobb árban és mennyiségben  
vásárolok. Ajánlatok ár megje-  
lölésével Weisz A. bélyegkeres-  
kedése Wien I. Adiergasse 8.

5002—1921.

**Hirdetmény**Debrecen város tulajdonát képező  
434 k. hold és 1550 □-öl területű  
Liget, valamint a 473 k. hold és  
420 □-öl területű Vermesoldal el-  
nevezésű városi birtokok nyilvános  
árverés útján örökáron eladtnak.A városháza kistanácsstermében  
megtartandó nyilvános árverés ha-  
tárideje folyó 1921. év április hó  
19-ik napjának délelőtt 9 órája.A kikiáltási ár k. holdanként 3500  
K, az árverelni szándékozók az ár-  
verés kezdetekor a kikiáltási ár 10  
%-át tartoznak bantpénzül az ár-  
verelő bizottságnál letenni.Az árverési feltételeket a hivatalos  
órák alatt a számvevősnél bárki  
megtekintheti.

Debrecen, 1921. március 31-én.

A városi tanács

**Békebeli tacs,**

acél és kátrány

kapható

a gázgyárban.

Ugyanott fatuskó meg-  
vételre kerestetik.